

လွန်စွာကြီးမားသော ရှေးခေတ်ဟောင်း သတ္တဝါကြီးများ (အပိုင်း ၂)

ကျွတ်တစ်ကောင်လောက် အရွယ်အစားရှိတဲ့ ကြွက်

တစ်တန်လောက်လေးတဲ့ ကြွက်တစ်ကောင်ရဲ့ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းကို တောင်အမေရိက သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပါတယ် ။ သမိုင်းဆန်ဆန် ဒီကျွတ်တစ်ကောင်လောက်ရှိတဲ့ကြွက်ဟာ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး Rodent တွေထဲမှာ မှတ်တမ်းဝင်ခဲ့ပါတယ် ။ ကောင်းမွန်စွာ တူးဖော်ရရှိထားတဲ့ ဦးခေါင်းခွံကနေ စနစ်တကျ သုတေသန လုပ်ထားခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ် ။ ကြီးမားတဲ့ ကြွက်ကြီးဟာ ကုန်းနိမ့်ဒေသ မိုးသစ်တောတွေထဲမှာ အနေများပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ 2 to 4 million နှစ်လောက်က ကျက်စားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ် ။

ကြီးမားတဲ့ သွားကြီးတွေနဲ့ ကြောင်ကြီးတွေ နောက်မပျံသန်းနိုင်တဲ့ အသားစားငှက်တွေ ကို စားသုံးလေ့ရှိတယ်လို့ လေ့လာသူတွေက ပြောကြားပါတယ် ။ မျိုးစိတ်ကတော့ Josephaartigasia monesi ဖြစ်တယ်လို့ Uruguay နိုင်ငံ Montevideo မှ အမျိုးသားပြတိုက်နဲ့ သတ္တဗေဒပညာဌာနမှ လေ့လာရေး ခေါင်းဆောင် Andres Rinderknecht ကပြောကြားခဲ့ပါတယ် ။ ဒီကြွက်ကြီးဟာ ပေါင် ၂၂၀၀ (၁၀၀၀ ကီလိုဂရမ်) အလေး ချိန်ရှိပါ တယ် ။ ဦးခေါင်းခွံက ၂၁ လက်မ (၅၃ စင်တီမီတာ) ရှည်လျားပြီး ဒီအကြောင်းကို The Roy Society :B မှထုတ် ဝေ တဲ့ ဂျာနယ်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ် ။

သက်တမ်းသိပ်မရင့်သေးတဲ့ ဒီဦးခေါင်းခွံက ဒီမျိုးစိတ်ဟာ အခြား ကြွက်မျိုးနွယ်တစ်ခုဖြစ်တဲ့ Rinderknecht ထက် နှစ်ဆလေးတယ်လို့ လေ့လာမှုအဖွဲ့ရဲ့ အီးမေးလ်တွေမှာ ဖော်ပြထားပါတယ် ။

" အ နာဂါတ်ကတော့ အံ့ဩ ဖွယ် ရာ တွေကို သယ်ဆောင်လာပါပြီ ။ ဒါပေမယ့် ယခုအချိန်မှာတော့

J.monesi ဟာ မှတ်တမ်း တင်ခံထားရတဲ့ ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံး ကြွက်ကြီးဖြစ်တယ် "

လို့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတွေက ပြောဆိုခဲ့ပါတယ် ။ ရှေးခေတ်ဟောင်း ကြွက်ကြီးတွေဟာ အရှည် နှာခေါင်းကနေ အမြီးထိ ၁၀ ပေ (၃ မီတာ) ခန့်ရှိပါတယ် ။ ဒီရှေးဟောင်း ကြွက်ကြီးဟာ တောင်အမေရိက မှ ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံး သက်ရှိကြွက်ကြီး capybara နဲ့ ဆင်တူပါတယ် ။ အခြားရှားပါးတဲ့ မျိုးစိတ်တွေက ၃၃ ပေါင်(၁၅ ကီလိုဂရမ်) လောက်အလေးချိန်ရှိကြပြီး Prehistoric mammal ဖြစ်တဲ့ Pacarana မျိုးစိတ်ကတော့ တောင်အမေရိက အလယ်ပိုင်းတွေက ပူနွေးတဲ့ တောအုပ်တွေမှာ နေလေ့ရှိပါတယ် ။

J.monesi တွေဟာ deltas မြစ် သို့မဟုတ် estuaries မြစ်တွေဝန်းရံထားတဲ့ တောတွေထဲမှာ နေထိုင်ကျက်စား လေ့ရှိတယ်လို့ လေ့လာသူတွေက ဆိုပါတယ် ။

စာရေးသူ.....သက်တန်ချီ (၁၁:၀၀ ည ၈.၂.၁၀)

လွန်စွာကြီးမားသော ရှေးခေတ်ဟောင်း သတ္တဝါကြီးများ (အပိုင်း ၃)

Madagascar မှာရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့တဲ့ ကြီးမားသော ငရဲပြည်မှ ဖားပြုပ်ကြီး၏ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း

Madagascar မှာ အလုပ်လုပ်နေတဲ့ သိပ္ပံပညာရှင်တွေက အသက်ရှိနေတဲ့ ဖားမျိုးစိတ်တွေထဲမှာ အကြီးမားဆုံး ဖြစ်တဲ့ ဖားပြုပ်ကြီးတစ်ကောင်ရဲ့ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပါတယ် လို့ Geographic News မှာ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ် ။ မိစ္ဆာဖားပြုပ် သို့မဟုတ် Beelzebubo ဟာ အရွယ်အစားအားဖြင့် သဲသောင်ပြင်တွေမှာ ကစားလေ့ရှိတဲ့ ဘောလုံးအရွယ်လောက် ရှိပါတယ် ။ အမြင့်က ၁၆ လက်မ (၄၁ စင်တီမီတာ) ရှိပြီး အလေးချိန်က ၁၀ ပေါင် (၄.၅ ကီလိုဂရမ်) ရှိပါတယ် ။

Stony Brook University , New York မှ သတ္တဗေဒ ပညာရှင် David Krause နဲ့ သူ့အပေါင်းအဖော်တွေက ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုအတွင်း ၇၀ မီလီယံနှစ်လောက်က ဖားပြုပ်ကြီးရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပါတယ် ။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက ဖားပြုပ်ကြီးရဲ့ အစိတ်အပိုင်း ၇၅ ခုကို တဖြည်းဖြည်းချင်း စုဆောင်းခဲ့ပါတယ် ။ ယခုအချိန်မှာတော့ ရုပ်လုံးပေါ်လာပါပြီလို့ London University College မှ ဖားကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် Susan Evans ကပြောဆိုခဲ့ပါတယ် ။

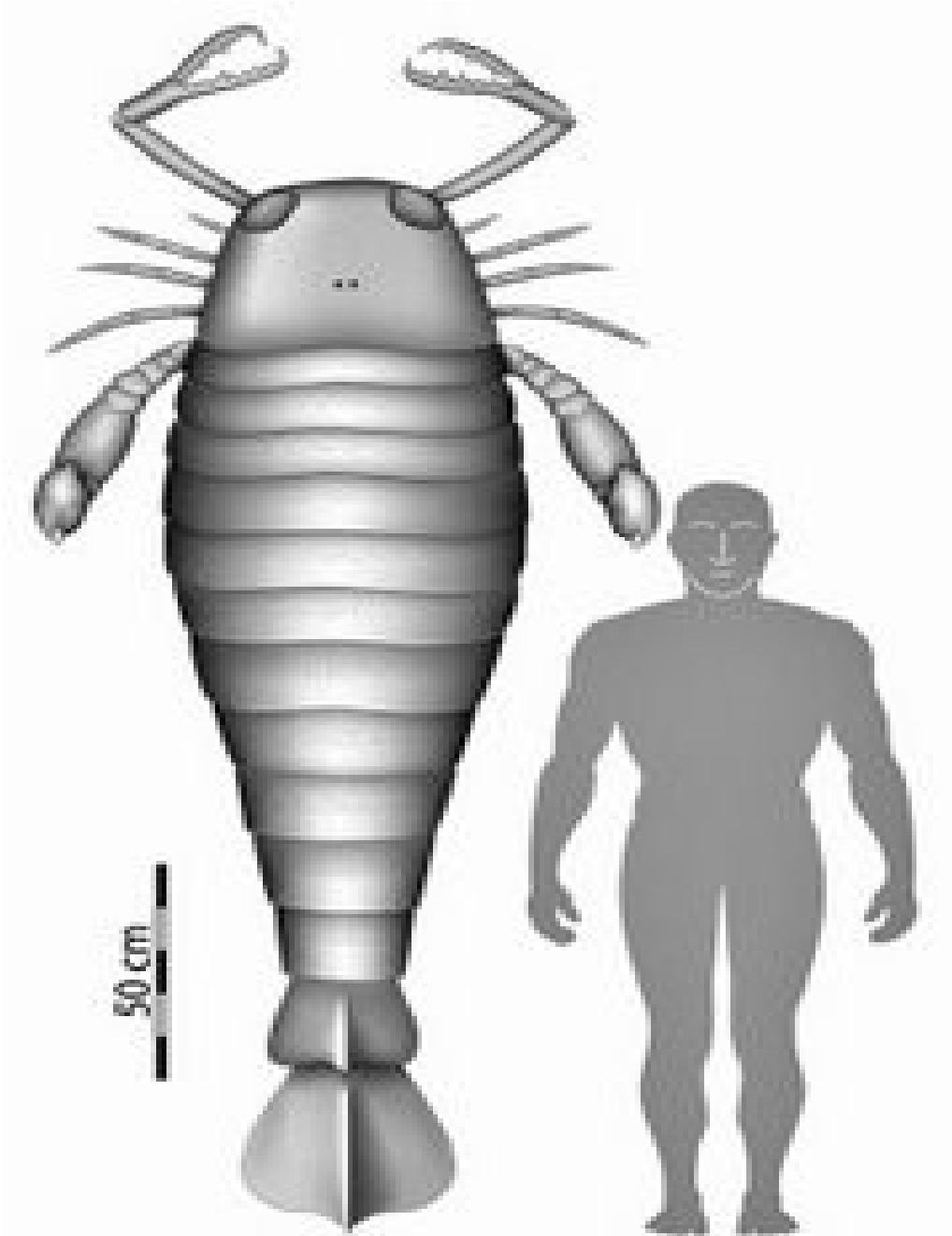
အိဗန်ဟာ ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုအားလုံးကို မှတ်တမ်းတင်ရေးသားခဲ့ပါတယ် ။ သူ့စာတမ်းထဲမှာ တောင်အမေရိက မှာ ပါးစပ်အကြီးကြီးတွေနဲ့ ဖားပြုပ်တွေဟာ အုပ်စုဖွဲ့နေလေ့ရှိပါတယ် ။ သူတို့ကို Ceratophyrines လို့ခေါ်ပါတယ် ။ ဒီမိစ္ဆာ ဖားပြုပ်ကြီးတွေဟာပူပြင်းမှုကို အလွန်ပဲ ဒေါသထွက်လေ့ရှိပါတယ် ။ ဒီကောင်တွေဟာ တကယ်ပဲ ဒေါသကြီးပြီး သားကောင်တွေကို ချောင်းမြောင်းတိုက်ခိုက်လေ့ ရှိတယ်လို့ဆိုပါတယ် ။ ဒီကောင်ကြီးတွေဟာ ကြီးမားတဲ့ ပါးစပ်ကြီးတွေနဲ့ ရှေ့မှာ ဖြတ်သွားသမျှသတ္တဝါတွေကို ဖမ်းယူစားသောက်လေ့ ရှိပါတယ် ။ သူတို့ကို တခါတလေမှာ Pac-Man Frogs တွေလို့လည်း ခေါ်ပါတယ် ။ ထူးခြားချက်ကတော့ ဒီကောင်တွေအားလုံးဟာ အကောင်ကြီးလေလေ ဉာဏ်ရည်ဉာဏ်သွေး ကောင်းလေလေပါပဲ ။

သူတို့မှာ ကာကွယ်ထားတဲ့ အရေပြားပါရှိပြီး သန်မာတဲ့ မေးရိုးတွေလည်း ရှိကြပါတယ် ။ အဲဒီမေးရိုးတွေနဲ့ ခိုင်နီ ဆော သားပေါက်တွေကိုတောင်မှ သတ်ပစ်နိုင်တယ်လို့ National Geographic News မှာဖော်ပြထား ပါတယ် ။

စာရေးသူ.....သက်တန်ချို

လွန်စွာကြီးမားသော ရှေးခေတ်ဟောင်း သတ္တဝါကြီးများ (အပိုင်း ၄)

လူတစ်ဦးထက် ကြီးမားသော ပင်လယ်ကင်းမြီးကောက်

ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း လက်မကြီးကို ဂျာမနီနိုင်ငံ Prum အနားမှာရှိတဲ့ ကျောက်ကျင်းတစ်ခုကနေ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ တာ ဖြစ်ပါတယ် ။

သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ဒီပင်လယ် ကင်းမြီးကောက်တွေကို Jaekelopterus rhenaniae လို့ခေါ်ဆိုတယ် လို့ဆိုပါတယ် ။ သူတို့ဟာ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၉၀ မီလီယံလောက်တုန်းက နေထိုင် ကျက်စားခဲ့ပြီး ကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းဖြစ်နေတဲ့ အောက်ခြေလက်မဟာ ၁၈ လက်မ (၄၆ စင်တီမီတာ) ရှည်ပြီး ကမ္ဘာ့အကြီး မားဆုံး ကင်းမြီးကောက် မျိုးစိတ် သတ္တဝါ စာရင်းဝင်ခဲ့ပါတယ် ။ သူတို့ရဲ့ အရွယ်အစားဟာ ၈.၂ ပေ (၂.၅ မီတာ) ရှိတယ်လို့ National Geographic News မှာ ဖော်ပြထားပါတယ် ။

ဒီနှစ်ပေါင်း ၃၆၀ မီလီယံလောက်က ပင်လယ်ကင်းမြီးကောက်ဟာ ကြီးမားတဲ့ မိချောင်း တစ်ကောင်လောက် အရွယ် အစားရှိပြီး အဲဒီခေတ်တုန်းက ထိပ်တန်းသားရဲ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ် ။ ဒီကောင်တွေက ငါးတွေကို အလွှာလိုက် ထိုးခွဲစားသောက်တယ် ပင်လယ်ကမ်းခြေတွေနဲ့ ရွံ့ဗွက်ထူတဲ့ နေရာတွေမှာဆို လူသားစားတဲ့ အမူအ ကျင့် တွေတောင် ရှိနိုင်ပါတယ်လို့ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်က ပြောကြားခဲ့ပါတယ် ။

သူရဲ့ အရှည် ၈.၂ ပေ (၂.၅ မီတာ) ရှိကြောင်းကို သိပ္ပံပညာရှင်တွေက ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း လက်မ အရှည် ၁၈ လက်မ (၄၆ စင်တီမီတာ) ကို အခြေခံပြီးတွက်ချက်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ် ။

ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်တွေအရ အင်းဆက် ၊ ပင့်ကူ ၊ ဂဏန်းစတဲ့ Arthropods တွေဟာ မာကျောတဲ့အ ပြင်ဖက်အရိုးစု အဆစ်ပါတဲ့ ခြေလက်တွေ နဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အပိုင်းတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားပါတယ် ။ အရင်တုန်းက တွေးထင်ထား တာတွေထက် အများကြီး အရွယ်အစား ပိုကြီးမားပါတယ်လို့ United Kingdom , University of Bristol မှ Paleobiologist Simon ကပြောဆိုခဲ့ပါတယ် ။ သူကဆက်လက်ပြီးတော့ တခါတရံမှာ ဒီကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းတွေက ကြောက်မက်ဖွယ် ပိုးနသန်ကောင် ၊ အံ့ဩဖွယ်ရာ ကင်းမြီးကောက်တွေ ၊ ကြီးမားတဲ့ ပိုးဟပ်ကြီး တွေ ၊ ပုစဉ်းကြီးတွေကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ပါတယ် လို့ ပြောဆိုခဲ့ပါတယ် ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ယခုအချိန်ထိ နား မလည်နိုင်သေးတာက ဒီရှေးဟောင်း သတ္တဝါတွေဟာ ဘာကြောင့်များ ဒီလောက်တောင် ကြီးထွား နေရသလဲ ဆိုတာပါပဲ လို့လည်း ပြောဆိုခဲ့ပါတယ် ။

စာရေးသူ.....သက်တန်ချို